

فردوسی مشروطه

معرفی نسخه‌های کهن چاپ کمیاب

موجود در کتابخانه شماره ۲ مجلس شورای اسلامی

هما افراسیابی
کارشناس کتابداری

حکماء اخوان الصفا، چاپ سنگی مطبوعه میرزا علی اصغر بسال ۱۳۲۳ ق.

۱۲- فردوسی مشروطه / اثر بابا غیبی، چاپ سنگی، ۱۳۲۵ ق.

از آنجا که انجام کار فهرست‌نویسی و تعیین موضوع و شماره رده‌بندی برای این مجموعه غیرممکن بود، در سال جاری جهت جداسازی رساله‌ها به مرکز مرمت ارسال گردید در ۱۲ جلد جداگانه صحافی و مجدداً هر رساله جداگانه در دفتر ثبت

طهران به سال ۱۳۰۶ ق.

۳- لوائح جامی / باهتمام ح. کوهی کرمانی چاپ طهران، ۱۳۱۲ ش.

۴- تفاحیه از دیوان بابا افضل کاشانی چاپ سربی طهران: مطبوعه خورشید به سال ۱۳۱۱ ق.

۵- رساله سؤال و جواب حاج میرزا محمدحسن الشیرازی، چاپ سنگی، ۱۳۱۱ ق.

۶- دوره اول علم صرف و نحو تألیف آقا میرزا قاسم مدعو بفاضل خلخالی مدرس صرف و نحو و فقه مدرسه علوم سیاسی برای طلاب مدرسه سیاسی، چاپ مطبوعه شرقی به سال ۱۳۲۷ ق.

۷- رباعیات باباطاهر چاپ سنگی مطبوعه اخوان کتابچی به سال ۱۳۵۳ ق.

۸- نان و حلوا و شیر و شکر و سرگذشت جناب شیخ ابوالپشم و غیره، چاپ سنگی مطبوعه علمی

۹- واقعیات دو ساله، یا تاریخ بدبختی ایران / اثر حاجی آقا مجتهد شیرازی، چاپ سربی طهران: مطبوعه شمس، ۱۳۳۰ ق.

۱۰- مفتاح اخلاق مظفری / من مضافات آقامیرزا حبیب‌الله خان لشکرنویس، چاپ سنگی.

۱۱- نطق صامت: یکی از رسائل

مجموعه ۱۲ رساله در یک جلد در ابعاد ۱۰×۱۶ سانتی متر که در تاریخ اسفند ماه ۱۳۳۸ به شماره ۶۷۶۱ در دفتر کتابخانه ۲ ثبت گردیده است. این مجموعه به قیمت ۶۰ ریال از خانم اشرف الزمان مسعود انصاری خریداری گردیده بود. ۱۲ رساله این مجموعه تحت این عناوین می‌باشد:

۱- رباعیات باباطاهر، چاپ حاجی شیخ احمد شیرازی تاجر کتابفروش به سال ۱۳۳۱ ق.

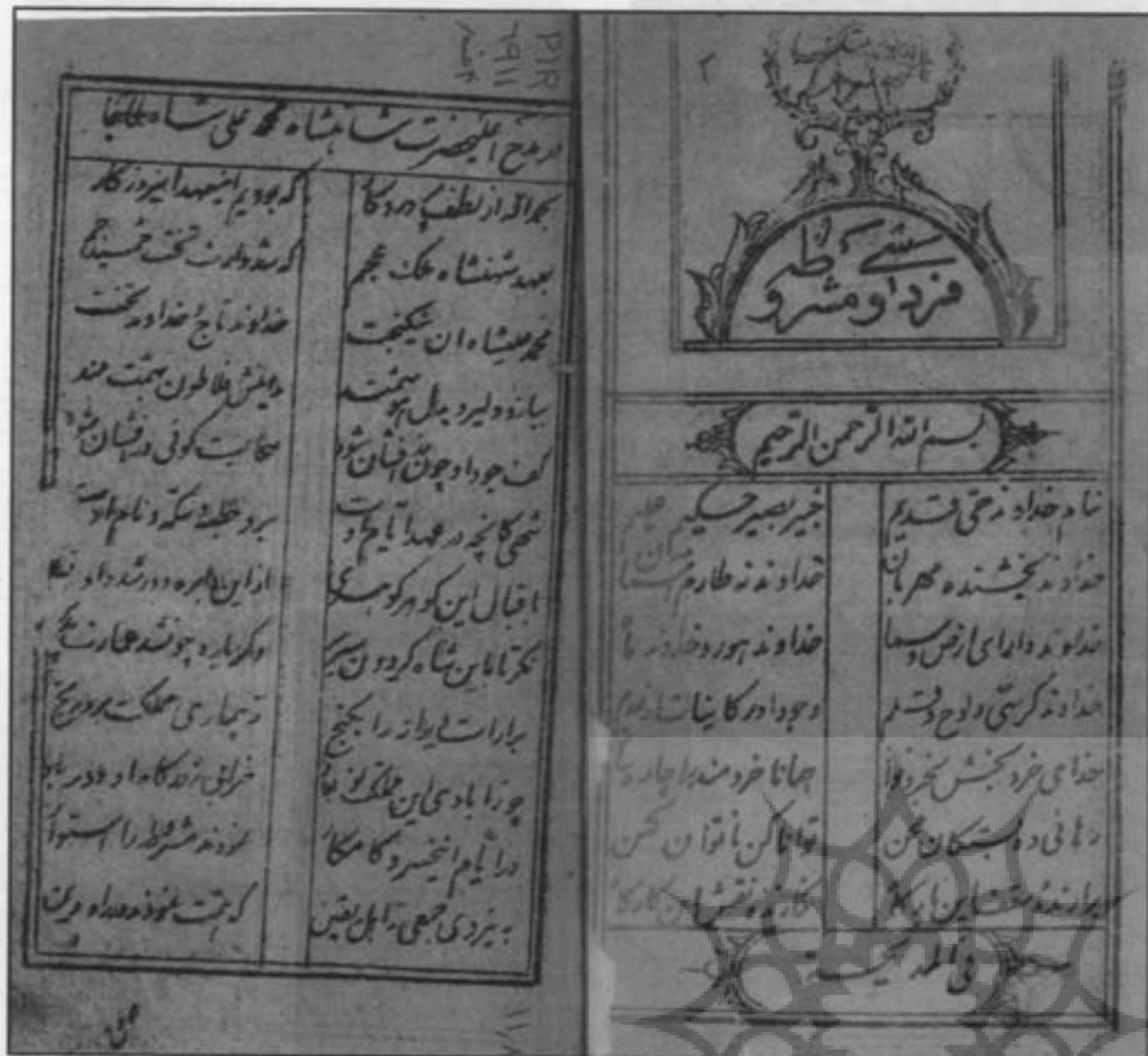
۲- بسحق اطعمه، چاپ دارالخلافه

گردید.

یکی از رساله‌های این مجموعه «فردوسی مشروطه» اثر بابا غیبی چاپ سنگی به سال ۱۳۲۵ قمری است که هیچ‌گونه اطلاعی از محل چاپ و چاپخانه آن بدست نیامد. این کتاب ۳۹ صفحه‌ای حاوی اشعاری در بیان وقایع مشروطه و متفرقاتی در آن باب است.

درباره این رساله و سراینده آن با مراجعه به منابع کتابشناسی هیچ‌گونه اطلاعاتی نیافتیم. از جمله منابع مورد مراجعه می‌توان از: فهرست کتاب‌های چاپی فارسی خانابا مشار، فهرست آثاربخشی شرقی دانشگاه هاروارد، فهرست مجموعه شرقی کتابخانه عمومی نیویورک، فهرست کتاب‌های فارسی چاپ سنگی و کمیاب کتابخانه گنج بخش نام برد.

سرفصل‌های این رساله بدین قرار است:

- ۱- در مدح اعلیحضرت شاهنشاه محمدعلی شاه قاجار
- ۲- در مدح حضرت حجتین آیتین سیدین سندین آقای آقا سید عبدالله و آقای سید محمد مجتهد دامت توفیقاتهم
- ۳- در مدح حضرت ارفع امجد والا آقای احتشام السلطنه رئیس مجلس شورای کبری دامت بقائه:
- ۴- ذکر کیفیت آمدن میرزا علی اصغر خان اتابک و صدراعظم از فرنگستان به ایران ... و گزارش احوالات او:
- ۵- آتش بازی و جشن ملی واقعه در نگارستان درب مجلس مقدس شورای اکبر دام الله بقائه
- ۶- رفتن اعلیحضرت شاهنشاه ارواحنا فداه به مجلس مقدس شورای کبرای ملی؛
- ۷- گفتار در بیان واقعه و کیفیت اجماع مستبدین و جمال و جامره در میدان

و گزارش احوال آنها

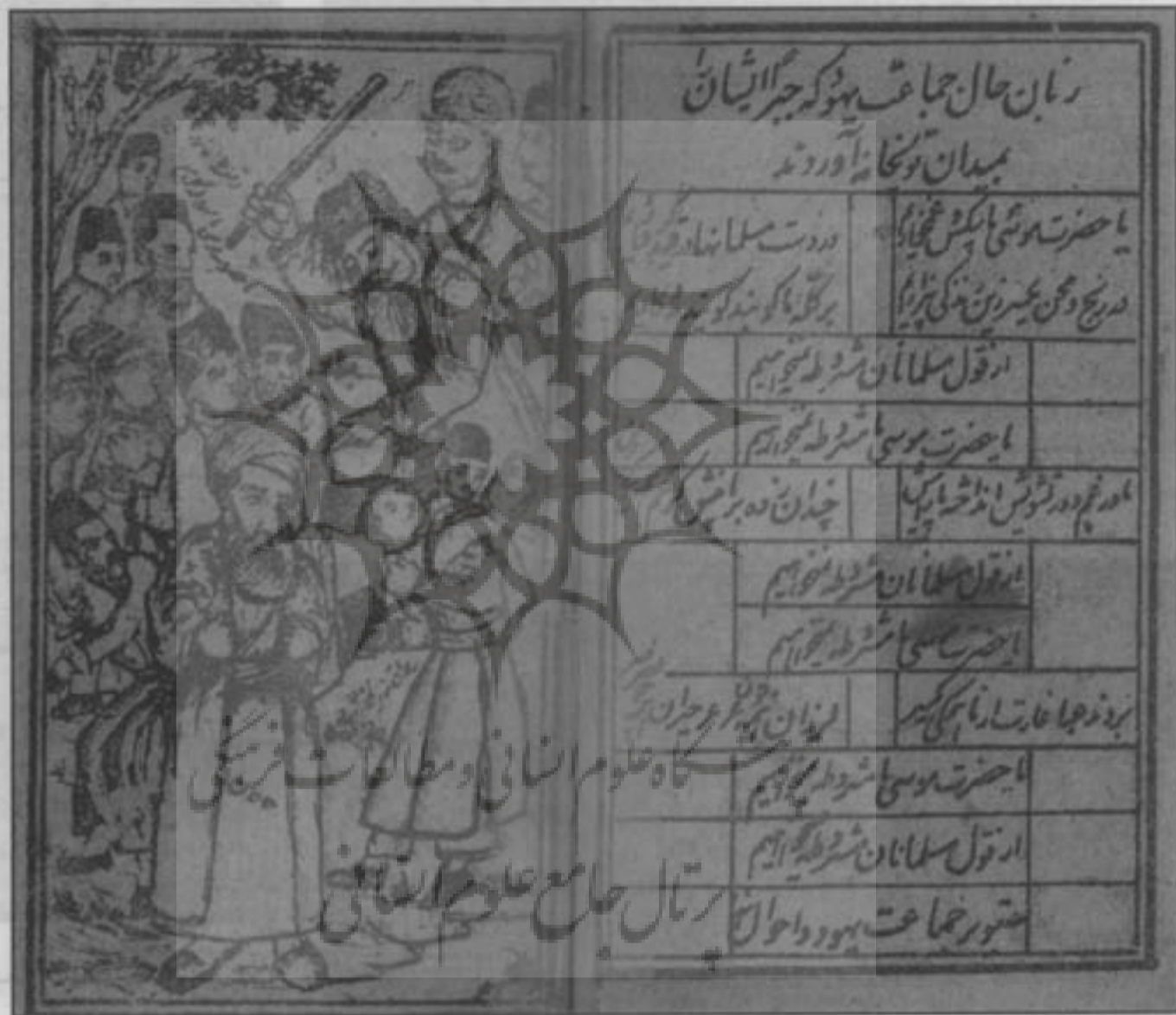
مقدس؛

به طهران و رفتن به مجلس شوری؛

- ۱۷- گفتار در بیان منبر مستبد کلاهی و تقریرات شروور و چرند و پرند؛
- ۱۸- زبان حال جماعت یهود که جبراً ایشان را به میدان توپخانه آوردند.
- ۱۹- ایضاً فی الشوق
- ۲۰- وله ایضاً کلام چند در مرثیه سینه زنی
- ۲۱- وله ایضاً فی عجایب المخلوقات

- ۱۳- داستان آمدن دو هزار نفر از ورامین به مدد حضرات مستبدین و نادم شدن آن مؤمنین و رفتن در مجلس مانند خلدبرین؛
- ۱۴- آمدن انجمن حضرت عبدالعظیم به مجلس مقدس ملی؛
- ۱۵- آمدن رعایای شمران و انجمن شهریار به مجلس شورا؛
- ۱۶- نزول اجلال فدویان انجمن قزوین

- ۸- ازدحام جمعیت در مجلس مقدس؛
- ۹- اجماع فدویان ملت در مجلس مقدس؛
- ۱۰- رجوع به حالات حضرات میدان توپخانه؛
- ۱۱- کشته شدن آنجوان آذربایجانی در میدان توپخانه؛
- ۱۲- آمدن هفتاد انجمن شهر به مجلس

فهرست تصاویر موجود در این رساله:

- تصویر جشن ملی و آتشبازی نگارستان
- تصویر اجماع مستبدین و جهال و جامره در مجلس مقدس ملی و صف آرای ایشان در آنجا
- تصویر آمدن فدویان در مجلس مقدس ملی و صف آرای ایشان در آنجا
- تصویر کشته شدن آن جوان آذربایجانی
- تصویر در منبر
- تصویر جماعت یهود و احوال آنها

در پایان نویسنده متذکر شده «هرآنکه چاپ به طمع طبع این کتاب کند... خانه خویش را خراب کند، هر که این کار ناصواب

کند.»